

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een heerlijke erfenis

Tot een onverderfelijke en onbevlekelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u. Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is; om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

1 Petrus 1 vers 4 en 5.

In deze woorden beschrijft de apostel Petrus het grote geluk van Gods kinderen. Zij toch zijn wedergeboren tot een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis.

Van een erfenis spreekt onze tekst. Om een erfenis te kunnen krijgen moeten wij erfgenamen zijn, dat wil zeggen in een bijzondere betrekking staan tot de erfflater. Welnu, Gods kinderen zijn erfgenamen. Zij staan in een bijzondere betrekking tot de Erfflater. Zijn ze niet uit God geboren? En die uit God geboren zijn, die zijn kinderen Gods. En indien wij dan kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en medeërfgenen van Christus. Hoe groot is die erfenis. De dichter riep er van uit: "Hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen!". Die erfenis is weggelegd in het hemels kabinet, wordt in de hemelen bewaard om geopenbaard te worden in de laatste tijd, dat is op de jongste dag. Zolang Gods kinderen hier op aarde zijn, krijgen ze dat kapitaal niet in handen. Het kan hen niet toevertrouwd worden. Zij zouden het doorbrengen als Adam. Daarom wordt het voor hen bewaard op een veilige plaats. Wel krijgen ze hier op aarde de eer-

stelingen van die hemelse erfenis. Iets van de rente van dat hemels kapitaal wordt hen hier uitbetaald. En als ze de eerstelingen van die hemelse erfenis hier mogen genieten, worden ze te meer begerig naar de erfenis zelf. Want als de eerstelingen al zo kostelijk zijn, wat zal de erfenis zelf dan wel wezen. Anderzijds hebben ze in de eerstelingen het bewijs dat straks de volle zaligheid door hen genoten zal worden.

Neen, dan is er in hun hart geen twijfel. Dan zijn er ogenblikken waarop ze uitroepen: "Nademaal ik nu na dit leven volkomen zaligheid genieten zal, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft en in des mensen hart niet is opgeklommen, en dat om God daarin eeuwig te loven en te prijzen". Ja, dan zijn ze zalig in hope. Dan worden ze gestreeld door een blij vooruitzicht. En neen, het zal ze niet tegenvallen. Integendeel, het zal hun verwachtingen verre overtreffen. Een aardse erfenis kan wel eens tegenvallen, maar deze erfenis blijft meevallen tot in alle eeuwigheid. Van dat grote goed, dat in de dag der openbaring van Christus geschonken wordt, zal gezegd worden: "De helft is mij er nog niet van aangezegd". Die erfenis

nu is onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk. Ze is onverderfelijk. Alles hier beneden is aan vergankelijkheid onderworpen, alles draagt hier het stempel des doods in zich.

Salomo getuigt er van: "Ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid". De schatten van deze wereld worden allen verdorven door de mot en de roest. Dat wij daar eens meer erg in hadden, wij zouden het niet zo in het stof zoeken. De dichter sprak: "Waak en let, dat ge uw hart er niet op zet, zo wordt ge door geen schijn bedrogen!" Eens moeten wij weelde, schatten, staten, hoe rijk, hoe uitgebreid, hoe groot, verliezen met de dood en het aan onze kinderen overlaten! Ongelukkig is de mens die van het geld zijn god maakt en die zijn hoop alleen maar op dit leven vestigt. De erfenis van Gods kinderen is onverderfelijk. Geen mot of roest kan die erfenis beschadigen. Ze is eeuwig onvergankelijk. Die erfenis is echter ook onbevlekkelijk! Aan tijdelijke en aardse goederen kleven menigmaal vlekken en smetten. Veel wordt er op zondige en onrechtmatige wijze verworven. Doch de erfenis van Gods kinderen is onbevlekt. Er kleeft geen smet aan. Ook zullen Gods kinderen die

Inhoud

Meditatie: Een heerlijke erfenis .	1
Groot geworden	2
Mededeling curatorium	3
Rustdag in Israël...	
Hoe werkt dat? (2)	4
Als grenzen vervagen (6)	5
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

reine erfenis niet kunnen bevleken, want zij krijgen hem pas in handen als ze geheel gereinigd en geheiligd zijn. O, wat rijke vertroosting voor hen die geleerd hebben hier op aarde alleen maar te kunnen bederven en ontreinigen. Altijd maar weer beduimelen wij met onze onreine vingers het reine werk Gods. Straks zal dat niet meer kunnen. Dan zullen Gods kinderen, in de toerekening van het werk van Christus, als een reine maagd zonder vlek of rimpel, zich in der eeuwigheid in die reine erfenis verlustigen. Die erfenis is ook onverwelkelijk. Onwillekeurig denken wij aan de lopers in de loopbaan. De winnaar immers werd gekroond met een lauwerkrans. Aanvankelijk zag zo'n lauwerkrans er prachtig uit, maar dat duurde niet lang. Weldra begon hij te verwelken. Dan was het mooie er af. Welnu, zegt Petrus, de kroon der heerlijkheid, welke gij eens krijgen zult, volk, zal nooit verwelken. Daar gaat het mooie nooit af. Die erfenis blijft altijd nieuw en fris. Nooit zullen Gods kinderen uitgewonderd, uitgenoten en uitgejubeld raken over deze erfenis. De gemeenschap met de drieënige Majesteit zal daar nooit kwijnen, de toon der aanbidding nimmer verflauwen, de liefde niet verkillen. De verlost schare zal daar een lied zingen, dat altijd nieuw blijft. Ook zullen zij het zingen niet moe worden, integendeel, zij zullen eeuwig zingen van Gods goedertierenheden. Wat een blijde toekomst heeft Gods Kerk. En daarbij komt dat die zaligheid hen niet zal ontgaan, want ze worden door het geloof in de kracht Gods tot de zaligheid bewaard, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. De erfenis wordt voor hen

bewaard, geen enkele vijand kan bij die erfenis komen, om die weg te roven, maar ook zij worden bewaard voor die erfenis. Straks, wanneer Christus zal geopenbaard zijn Die hun leven werd, zullen ook zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Eens zal de dag aanbreken waarop wat zij hoopten, werkelijkheid wordt. Dan wordt hun levende hoop een levend genieten. "Hun blijdschap zal dan onbepaald, door het licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogsten toppunt stijgen". Ja, Gods kinderen zijn gelukkig, ondanks al hun ongeluk. Bent u er al eens jaloers op geworden? Gods ware volk is door de kracht Gods, op grond van Christus' voltoening, opgewekt uit het zondegraf tot een nieuw geestelijk leven. Neen, dat wil niet zeggen dat zij dagelijks door dat blijde vooruitzicht gestreeld worden. Het kan zo donker zijn van binnen. De vijanden kunnen het hen zo bang maken. De angst der hel kan hen alle troost doen missen. Ze kunnen zo van verre staan, niet wetend wat er nog van terecht zat komen.

Doch bestreden volk, zeg het eens, waar is het u om te doen? Zoekt u het in de dingen van de aarde? Verwacht u het van het stof? Als u eerlijk bent, moet u dan niet zeggen: Neen, hier beneden is het niet! Het ware leven, lieven, loven is alleen daar, waar men Jezus ziet! Welnu dan, grijpt maar moed, uw hart zal vrolijk leven. Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. "Verblijdt u dan in de hoop, zijt geduldig in de verdrukking en volhardt in het gebed".

Wijlen Ds. J. Van Haaren.

Groot geworden

Er is een nieuw Kerkelijk Jaarboek uit, het Jaarboek 2002, en we wijden er een korte bespreking aan. Het opschrift boven dit artikel doet de lezer misschien ietwat vreemd aan: *groot geworden*. Hoe dat zo? Ons kerkverband telde op 31 december van het vorige jaar 100181 zielen (leden en doopleden). Het kleine

stekje dat in 1907 is ontstaan, is uitgegroeid tot een kerkverband van meer dan honderdduizend zielen. Waren er op de 'Algemene Vergadering' in oktober 1907 afgevaardigden bijeen van 36 gemeenten (23 Ledeboeriaanse gemeenten en 13 Gereformeerde Gemeenten onder het kruis), thans telt het kerkverband

157 gemeenten. Het nieuwe Jaarboek leert ons dat er in het jaar 2001 een toename viel te constateren van het totale zielental van ongeveer 1000 zielen. Er is alle reden daarvoor erkentelijk te zijn in een tijd waarin allerwegen zo geklaagd wordt over teruggang van het kerkbezoek en waarin onderzoeken hebben uitgewezen dat Europa het minst christelijke werelddeel genoemd moet worden onder de continenten.

Nuchterheid

Toch is er alle reden om nuchter met deze cijfers om te gaan. Waar kwam de groei vandaan? In 2001 zijn uit diverse kerkverbanden weliswaar bijna 700 mensen tot onze gemeenten overgekomen, maar daartegenover staat dat er 1464 mensen zijn weggegaan. Meer dan het dubbele! Onder degenen die onze gemeenten verlieten, gingen bijna 900 mensen over naar de Nederlandse Hervormde Kerk en 224 werden, zoals dat wel wordt aangeduid, 'buitenkerkelijk'. Een nuchtere beschouwing van de cijfers leert ons dus dat ook het afgelopen jaar de groei met duizend zielen verklaard moet worden uit 'natuurlijke aanwas'. Ik kom straks nog even op de cijfers terug.

Veel werk

Het Kerkelijk Jaarboek 2002 ziet er weer keurig uit, ditmaal met een lichtblauwe omslag. We zijn de medewerkers van ons Kerkelijk Bureau veel erkentelijkheid verschuldigd voor het vele werk dat eraan is besteed. Ten opzichte van vorig jaar is er weinig gewijzigd in de opzet. Alleen is er een nieuwe categorie Evangelisatie achterin opgenomen (blz. 375-378) behalve de gegevens van het Deputaatschap voorin, zoals dat ook bij de Zending te doen gebruikelijk is. Het is fijn dat het Jaarboek wat vroeger is verschenen dan soms de gewoonte was (begin juni). Alles heeft altijd ook weer een keerzijde: de gegevens van de in mei 2002 aangenomen studenten konden ditmaal niet worden verwerkt. Het is ook spijtig dat in de lijst van predikanten de naam van ds. A.A. Brugge van Scherpenisse ontbreekt.

Naast een 'Ten geleide' van de heer G.H. Verweij treft u een uitvoerig Jaaroverzicht 2001 aan van de hand van ds. P. Mulder, waarin deze ingaat op het wereldgebeuren en op

het kerkelijk leven, zowel wereldwijd als in ons vaderland. Drie predikanten mochten in 2001 een ambtsjubileum gedenken. Ds. L. Huisman was 40 jaar predikant; ds. J.J. van Ekeveld en ds. J.S. van der Net mochten hun 25-jarig jubileum gedenken. Aandacht wordt aan deze jubilea besteed door respectievelijk

de heer H. van Rossum, ds. W. Visscher en ds. J. Driessen.

Niet teveel tellen

De Gereformeerde Gemeenten zijn in een periode van bijna een eeuw gegroeid en groot geworden. Nogmaals: een reden om dankbaar te zijn. Anderzijds moeten we ons niet

Mededelingen van het Curatorium van de Theologische School

Het Curatorium, in vergadering bijeen op dinsdag 18 en woensdag 19 juni 2002, kan u het volgende mededelen. Na de gehouden examens zijn met ingang van 24 juni 2002 voor de gemeenten beroepbaar gesteld:

Kandidaat B.J. van Boven, Heerewegh 10, 2731 BM Benthuisen

Kandidaat G. Hoogerland, Nieuw Amsterdamweg 14,

8071 DW Nunspeet

Kandidaat A. Verschuure, Rijnvis Feithstraat 14, 2806 RH Gouda

De HEERE verlene hun de hulp en de leiding van de Heilige Geest, om uit de beroepen die worden uitgebracht, de plaats in Zijn gunst van 's hemelswege te mogen zien. Om in de beoefening van de diepe afhankelijkheid van Hem, Die Zijn knechten roept, zendt en bedient, het werk in de gemeente te mogen verrichten.

Student G. Pater is bevorderd tot het vierde leerjaar. De studenten E. Bakker, G. Beens en J.M.D. de Heer tot het derde leerjaar; zij mogen nu naast hun studie in de gemeenten uitgaan om te proponeren. De Heere mocht hen rijkelijk de opening in Zijn Woord door Zijn Geest schenken; dan is er ook getuigenis van Gods werk in de gemeenten. Hij brengt naar Zijn eeuwig welbehagen verloren zondaren toe tot de gemeente die eenmaal zalig zal worden.

Student G. van Manen is bevorderd naar het tweede leerjaar; de Heere mocht hem en de twee andere studenten die straks het nieuwe cursusjaar zullen aanvangen onder Zijn bewarende en beschuttende vleugelen dekken.

Het Curatorium is verblijd u deze dingen te mogen mededelen. De HEERE mocht in Zijn gunst aan onze gemeenten gedenken. Ondanks al onze afmakingen verblijdt Hij nog met Zijn Goddelijke daden. Het is nog tot bemoediging in het strijdperk van dit leven. De levende Jezus bevestigt 's Vaders voornemen dat Hij met Zijn kerk zal blijven. De Heere mocht gedurig de hof van ons hart, onze gezinnen, onze gemeenten, met de ontdekkende bediening van de noordenwind van Geest doorwaaien, opdat de zuidenwind Zijn lieflijke vrucht mag openbaren. Dat die Liefste toch tot Zijn hof kwame en ate Zijn edele vruchten. Wat zouden wij daar toch goed mee zijn! Het gaat om de eer en de zaak van de Koning.

Mogen wij de arbeid aan onze Theologische School bij de voortduur in uw voorbede aanbevelen. Voor de uitgaven ten nutte van het onderwijs aan de opleiding van de aanstaande dienaren des Woords doen wij met vrijmoedigheid een beroep op uw milddadigheid.

Namens het Curatorium,

Ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter

Ds. J.W. Verweij, secretaris

blindstaren op de cijfers. *Tellen* heeft in de Heilige Schrift nogal eens een kwalijke bijklank. Gideon ging tellen en meende te weinig mannen te hebben – maar hij had er veel te veel. David ging tellen, zelfs dwars tegen de raad van de onverschillige en onbekeerde Joab in – en het heeft hem en zijn volk veel leed berokkend. De discipelen gingen tellen en zij kwamen brood en vis tekort – meenden zij. Aan de andere kant is het waar: ook de Heere rekent! Maar zo geheel anders als wij. Hij rekent de in Sion geborenen in het opschrijven der volken, zeggende: ‘Deze is aldaar geboren!’ Elk jaar opnieuw kijken we met een zekere belangstelling uit naar de bladzijden in ons Kerkelijk Jaarboek die de statistieken bevatten. Dat mag wel. Het zou van weinig kerkelijk meelevens getuigen als het ons onverschillig liet. Maar laten we maar niet vergeten dat het mogelijk is dat een kerk groeit in het getal, terwijl zij in feite afneemt. Niemand toch kan zeggen hoeveel oprechte en levende kinderen des Heeren onder ons nog gevonden mogen worden. Ook daarin kunnen wij ons vergissen. Elia telde hen – en hij kwam niet verder dan één: zichzelf... Ik ben maar alleen overgebleven! God evenwel telde er in zijn dagen nog zeventuizend.

Mensen tot God bekeerd

En dáárop komt het nu aan. Hoeveel zou de Heere er in onze gemeenten nog tellen, als in Israël ingelijfd? Wij weten dat niet. We behoeven het ook niet te weten. Toch moeten we wel beseffen dat er een tijd is geweest dat onze gemeenten groeiden doordat er werfkracht *naar buiten* van uitging. Toen in de dertiger jaren van de twintigste eeuw onze Rotterdamse gemeenten stormenderhand groeiden, kwam dat onder meer doordat vele hervormde mensen, die van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden naar de stad waren getrokken, in groten getale naar onze gemeenten overkwamen. Waarom deden ze dat? Een van mijn oude vrienden, die jarenlang ouderling in Rotterdam is geweest, bracht het eens kernachtig onder woorden: ‘Er werden daar mensen bekeerd...’. Er werden mensen bekeerd. Dat wás ook zo. Ik heb de Rotterdamse gemeenten goed gekend. Verschillenden van Gods knechten werden,

toen zij een beroep uit Rotterdam kregen, bepaald bij de woorden uit Handelingen 18: ‘Ik heb veel volks in deze stad’. Nog heugt het mij, hoe ik als klein kind op de galerij die mensen naar de avondmaalstafel zag komen. Het waren er niet weinigen. Maar onder hen waren leesbare brieven van Christus. Nu nemen we de omgekeerde richting waar. De uittocht naar de Hervormde Kerk is tweemaal zo groot als de toestroom. Wat is daarvan de oorzaak? Op die vraag is al vele malen een antwoord gezocht en gegeven, ook in ons blad. We doen het daarom nu maar niet. Laten we maar eens overdenken of het nu nog van onze gemeenten gezegd kan worden: er worden daar mensen bekeerd. Nee, niet: er zijn daar bekeerde mensen! Dat is iets anders dan: er worden mensen bekeerd. Ik hoop dat u dat verstaat.

De kandelaar

We zijn groot geworden. Nog is de braambos niet verteerd. Maar het zij ons tot een waarschuwing dat de Heere zo heel ongemerkt en stil de kandelaar van zijn plaats kan weren. Wat gebeurt er dan toch eigenlijk, wanneer de kandelaar wordt weggenomen? Velen denken dat de Heere dan Zijn *Woord* wegneemt. Maar dat behoeft helemaal niet. Het is goed mogelijk dat het Woord nog op de kansel ligt, dat er nog volop wordt gepreekt en dat de sacramenten worden bediend, terwijl tóch de kande-

laar is geweken. Want de kandelaar – lees Openbaring 1 er maar op na! – is een beeld van de *Gemeente*. Van de levende Gemeente, wel te verstaan. God neemt dan Zijn levende volk weg, als Hij de kandelaar van zijn plaats wegneemt. Dat is erg! Dat kan zo heel stil en zo heel ongemerkt in zijn werk gaan. Dan gaat het als bij Simson, wiens haren werden weggeschoren terwijl hij sliep. En hij wist niet dat de Heere van hem geweken was...

Bladerend in ons nieuwe Jaarboek kwamen deze dingen bij mij op. Houdt u ze alstublieft niet voor het somber gepeins van een pessimistisch man. Want somber is de schrijver van dit stukje niet. Hij weet dat Jozefs Meerdere nog leeft. Maar we moeten er goed aan denken dat de Heere Zelf heeft gezegd dat het één van de kenmerken van de laatste dagen zal zijn dat de hele Kerk zal slapen, de wijze maagden met de dwaze. En wie slaapt, verliest zo heel gemakkelijk wat hij had.

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

N.a.v. Kerkelijk Jaarboek Gereformeerde Gemeenten 2002. Onder redactie van Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken. Uitgave Bureau Kerkelijke Administratie, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden; tel.: (0348) 48 99 00. ISBN 90-72112-16-4. Prijs: € 8,-.

Rustdag in Israël... Hoe werkt dat?

(2)

Gejoel en speeksel

Ongemerkt zijn we in Jeruzalem gekomen. De kerkdienst zal om zeven uur beginnen en het is nog maar een uur of vier. “Weet je wat? We gaan even naar de Olijfberg. Daar heb je zo’n prachtig zicht op de oude stad, wanneer de zon ondergaat.” We nemen een andere weg dan gewoon. Per ongeluk komen we in een streng orthodoxe wijk terecht. De verkeersader die er dwars doorheen loopt, ligt er nu verlaten bij. Slechts een enkele taxi spoedt zich voort. Op de stoep en op de weg ziet het letterlijk zwart van de mensen.

Kinderrijke gezinnen, chassidische Joden met bontmutsen en haarlokken, noem maar op. We kijken onze ogen uit. Dat laatste is overigens wederzijds. Het wordt ons bepaald niet in dank afgenomen dat we al rijden de sabbat durven te ontheiligen. Onder boze blikken die ons worden toegeworpen, gaan we ons gaandeweg ongemakkelijker voelen. Totdat een groep kinderen naar voren stapt en begint te joelen: “Gojim! Gojim!” Op dat moment weten we weer dat we “heidenen” zijn en rijden we maar gauw naar de Olijfberg in het Arabische Oost Jeruzalem. Daar wacht ons een andere verras-

sing. Na een bakje troost in een restaurant besluiten we een bezoekje te brengen aan "Dominus Fleuit", het kapelletje dat gebouwd is op de plaats waarvan gezegd wordt dat Jezus daar weende over Jeruzalem. We zoeken een rustig plekje in de tuin ernaast, maar helaas is het al sluitingstijd. Wat nu? Dan maar naar de ommuurde Joodse begraafplaats op de helling van diezelfde Olijfberg. Het hek staat nog open en de plek lijkt ideaal om er rustig in de Bijbel te lezen. Vlak achter de muur gaan we zitten naast een eeuwenoud graf. Aan de beurt is de geschiedenis van de verheerlijking op de berg, waar Mozes en Elia aan de Heere Jezus verschenen. Hardop lees ik voor uit het Hebreeuwse Nieuwe Testament. Niemand hoort ons. Tenminste, dat dachten wij. Een vreemd geluid op het pad achter de muur doet ons omzien. De hoofden van een drietal Palestijnse jongeren wordt zichtbaar. Op hetzelfde ogenblik is mijn nek druipnat. Waarschijnlijk werden de gojim uit Nederland door deze jongeren aangezien voor biddende Joden. In ieder geval was die klodder goed raak.

De drie knapen gaan er snel vandoor, verder de Olijfberg op. Even heb ik de neiging erachter aan te gaan. Dan gaan mijn ogen langs de helling naar beneden. Daar, onder aan de voet van de Olijfberg, ligt Gethsémane. De plaats waar eenmaal de Meester lag te worstelen. Die niet alleen bespogen, maar ook geselsd en gekruisigd werd. Hij rechtvaardig, en dat voor onrechtvaardigen! Voor een volk uit Jood en heiden dat Hem in de stille eeuwigheid door de Vader reeds gegeven is. Wat een reden om beschaamd te zwijgen. Ja, om te vragen: "Leer ons op U te zien, met al onze dwaasheid en schuld, en doe ons Uw voetstappen drukken."

Kerk in Jeruzalem

Het werd een onvergetelijke avond. Een Roemeense broeder had de leiding en gaf me het woord. Ik heb gesproken over de goede keuze die Ruth door genade mocht doen. Het boek Ruth wordt tijdens het Pinksterfeest in de synagoge gelezen, met name omdat de geschiedenis zich afspeelt "in het begin van de gersteoogst" (hoofdstuk 1). Het huidige Jodendom wijst echter niet op Davids grote Zoon, de Heere Jezus

Christus. Juist daarom had ik mijn tekst uit dit bijbelboek genomen. Hoe schittert hier de Persoon van de meerdere Boaz! En hoe blijkt hier het welbehagen des Vaders, Die naar een Moabitische heeft omgezien! En hoe komt hier ook het werk van de Pinkstergeest tot uiting, als Ruth wordt ingewonnen om de goede keus te doen voor de Heere en Zijn volk! "Was dat nu wel goed van Naomi dat ze Ruth opwekte om terug te keren naar haar vaderland?" Het bleef een ogenblik stil toen ik die vraag gesteld had. Op de vierde rij zat een vrouw die bij een eerder bezoek van deputaten aan deze gemeente haar vijandschap openbaarde tegen het soevereine Godswerk. In Moskou had ze gewerkt bij een remonstrantse beweging, "Jews for Jesus". Nu zat ze weer onder ons gehoor. Ze vond eigenlijk dat Naomi het verkeerd had aangepakt. De grijze schoonmoeder had Ruth moeten opwekken om mee te gaan en te geloven. "Nee", zei mijn vertaalster Lisa, "het is niet door kracht of geweld." Instemmend werd er geknikt. Naomi mocht wél op de Heere wijzen, en dat heeft ze zeker gedaan. Maar nu ging ze Ruth beproeven. Het zou moeten uitkomen dat het werk des Heeren in haar hart gevonden werd. Daar ligt een bijzondere les in. Wij mogen de Heilige Geest Zijn werk niet uit handen nemen. Dat kán ook niet. Hij alleen kan harten overwinnen en

inwinnen. Is dat al bij ons gebeurd? Het tijdgeloof kan ver komen, net als bij Orpa. Maar het ware werk kan niet meer terug. Waarom? Omdat God trekt met koorden van liefde. Een onvergetelijke avond. Nee, het was geen paardenwerk in dat kerkje in Jeruzalem. Er was 'weerklink van de bergen'. Dat bleek ook naderhand. Vooral in dat gesprek met Mark, een farmer uit Zuid-Afrika.

Terug naar huis

Zaterdagavond 9 uur. De sabbat is voorbij als we weer buiten staan. Door het drukke verkeer in de Jaffa Street proberen we Jeruzalem uit te komen. Even later zijn we weer op weg naar Galilea. Nog vóór de zondag komen we thuis. Net op tijd om nog even met moeder de vrouw te bellen. Fijn om haar stem weer te horen. "Ja hoor, student Hoogerland hoopt hier morgen te zijn. Moet je morgen nog preken in de gemeente van Abu S'nan? Ook jullie een goede zondag toegewenst." Dan is het tijd om op te hangen en naar bed te gaan. De sabbat van het Nieuwe Testament breekt aan. De Joodse sabbat ligt nu achter ons. Een rustdag vol indrukken en bezigheden. Eigenlijk een werkdag. En toch ook weer een rustdag. Een dag van blijdschap en verheuging. Wie het vatten kan, vatte het.

Kfar Vradim, ds. C. Sonneveld.

Als grenzen vervagen

medische beslissingen rondom het levenseinde

(6)

Kunstmatige beademing: doorgaan of staken?

Vijfentwintig december. Mevrouw D. zit samen met de familie aan een uitgebreid kerstdiner. Plotseling verslikt deze 54-jarige vrouw zich in een brok vlees. Zij wordt ernstig benauwd. Als gevolg van de ademenood krijgt zij een hartstilstand. Haar zoon begint met reanimeren. Na een 112 melding komt kort daarop de ambulance voorgereden. Het ambulancepersoneel neemt de reanimatie over. Op de spoedeisende hulp wordt mevrouw D. aan een beade-

mingsapparaat gelegd. Hierna wordt zij naar de Intensive Care gereden. Een dag later wordt een computerscan (CT) van het hoofd gemaakt. De foto's laten zeer ernstige schade van de hersenen zien. Volgens de neuroloog, die patiënte op een aantal achtereenvolgende dagen beoordeelt, zijn de gevolgen onherstelbaar.

Door het medisch team wordt de kunstmatige beademing daarom als een medisch zinloze behandeling beschouwd en na overleg met de familie gestaakt. Enkele uren later overlijdt mevrouw D.

Zomaar een voorbeeld uit de medische praktijk heden ten dage. Had deze patiënte een halve eeuw geleden geleefd, dan was ze thuis reeds overleden. Toch lijkt het alsof zij in het ziekenhuis door menselijk toedoen is overleden. De apparatuur werd immers uitgeschakeld!

Hypertechnologische geneeskunde

Globaal kunnen we twee vormen van kunstmatige beademing onderscheiden: ademhalingsondersteuning en volledige beademing. Bij patiënten met uitgerekte longen is het mogelijk om de ademhaling met behulp van apparatuur te ondersteunen. Dit vindt 's nachts plaats en is zelfs thuis mogelijk. Wanneer de beademing afgekoppeld wordt, ademt de patiënt gewoon door, want de therapie is slechts ter ondersteuning. Het is ook mogelijk patiënten volledig kunstmatig te beademen. Via een door de anesthesist aangebracht buisje in de keel wordt dan een beademingstoesel aangesloten. Omdat dit een heel vervelend gevoel geeft, waardoor patiënten onrustig worden en gaan tegenademen, worden zij met medicijnen in een kunstmatige slaap gebracht (als zij niet reeds comateus zijn). De familie komt op bezoek bij een patiënt die kunstmatig slaapt en kunstmatig ademt. De patiënt is geheel afhankelijk van de machine. Vaak zijn ook extra medicijnen nodig om de bloeddruk op peil te houden. Worden deze medicijnen gestaakt, dan zal de patiënt in shock raken en overlijden.

Bij het nadenken over kunstmatige beademing moeten we altijd in het oog houden dat deze behandeling behoort tot de hypertechnologische geneeskunde. Hoewel patiënten kunstmatig in leven worden gehouden, is dit een geaccepteerde vorm van geneeskunde. Het heeft belangrijke voordelen. De gevolgen van een levensbedreigende aandoening worden door de apparatuur opgevangen. De patiënt hoeft niet te sterven, maar mag blijven leven. Maar zoals er altijd voor- én nadelen zijn, heeft kunstmatige beademing ook nadelen. Er kan een klaplong optreden. Verder behoren longontstekingen als gevolg van moeilijk behandelbare bacteriën tot gevreesde neveneffecten.

Wat is het doel?

Bij de toepassing van kunstmatige

beademing moeten we ons elke keer afvragen: 'Welk *doel* beogen we?' Als we hierover nadenken en proberen een antwoord te formuleren, lopen we tegen een probleem aan. Er komen namelijk alleen maar méér vragen! Ingrijpende vragen! Wat moeten we doen als er geen verbetering optreedt? Welke beslissing moeten we nemen, als blijkt dat na een reanimatie de hersenen vrijwel zeker onherstelbaar beschadigd zijn? Is het onze plicht om een patiënt, als dat nodig blijkt, blijvend kunstmatig te beademen? Als artsen op een dag komen met de mededeling: 'We zouden de beademing willen staken,' mogen we daarin meegaan? Is staken van de beademing geen vorm van euthanasie? En een andere vraag: moeten we alle middelen die voor handen zijn ook metterdaad gebruiken? Of mogen we aan patiënten kunstmatige beademing onthouden?

U voelt wel, allemaal moeilijke en diep ingrijpende vragen. Toch zou ik nogmaals de eerste vraag willen stellen: 'Welk doel beogen we met kunstmatig beademen?' De gangbare medische praktijk is om een patiënt *tijdelijk* te beademen, totdat de oorzakelijke aandoening is weggenomen, waarna de patiënt weer zelfstandig kan ademen. Soms echter wordt chronische kunstmatige beademing toegepast; bijvoorbeeld bij patiënten met een stabiele stofwisseling- of spierziekte. Als we op deze wijzen gebruik maken van kunstmatige beademing, dan hebben we zowel het *leven* als het *welzijn* van de patiënten op het oog. We dienen ons óók te realiseren dat we met de mogelijkheid van kunstmatige beademing een *macht* in handen hebben waarmee we de dood van een mens kunnen tegenhouden. Denk maar aan het bekende voorbeeld uit de wereldgeschiedenis van de staatshoofden Franco en Tito, die op deze wijze om politieke redenen langdurig in leven werden gehouden.

Niet doden, wel sterven

In de weerbarstige praktijk van de Intensive Care geneeskunde moeten we onze weg met voorzichtigheid bewandelen tussen twee uitersten: het *leven verkorten* en het *sterven rekken*. Hiertussen moet onze weg lopen. Als we de intentie hebben het leven te verkorten, mag de beademing niet gestaakt worden. De

beademing mag wel gestaakt worden als op een bepaald moment blijkt dat het sterven gerekt wordt en deze vorm van behandeling dus medisch zinloos is. De moeilijke vraag blijft wel: 'Wanneer wordt het sterven gerekt?' Er bestaat geen algemeen geldende, op alle patiënten toepasbare regel. In de praktijk komt het regelmatig voor dat achteraf blijkt, dat een patiënt helemaal niet kunstmatig beademd had moeten worden. Artsen zijn soms genoodzaakt door een razendsnel verslechterende klinische toestand een patiënt middels kunstmatig beademen voor het sterven te behoeden. Na stabilisatie wordt dan achteraf duidelijk wáárom de patiënt zo snel verslechterde; bijvoorbeeld door een longembolie, een massale hersenbloeding, een longontsteking, of een ernstige infectie in het bloed. Als dus achteraf blijkt dat er door zuurstoftekort (zoals bij mevrouw D.) of een massale hersenbloeding zeer ernstig *blijvend* hersenletsel aanwezig is, wordt meestal de kunstmatige beademing gestaakt. Als dit vóóraf bekend was geweest, zou deze patiënt niet eens kunstmatig beademd zijn. Het staken of afbouwen (als een soort tussenoplossing) van kunstmatige beademing hoeft niet te betekenen dat een patiënt direct overlijdt. Dat is ook niet de intentie van deze handeling. Het doel is om het stervensproces niet verder te rekken. De patiënt mag weer op natuurlijke wijze ademen. Hij mag de ademhaling weer overnemen van de machine. Soms lukt dat niet en overlijdt de patiënt wel in korte tijd. De patiënt sterft aan zijn eigen ziekte. De Bijbel schrijft over het scheepsel: 'Neemt Gij hun adem weg, zij sterven en keren weder tot hun stof (Psalm 104:29).' 's Mensen adem is in de hand van God (Daniël 5:23). Voor sommigen lijkt bovenstaande gedachtegang misschien onbijbels en onaanvaardbaar. Toch is het is niet de taak van een medicus om een mensenleven, die medisch gezien geen kans op beterschap heeft, met een machine in stand te houden. Dit is een manier van het sterven rekken, die we moeten afwijzen. Op een bepaald moment mogen we zeggen: 'We doden de patiënt niet, maar hij mag wel sterven.' Misschien zijn er lezers die zich bezorgd afvragen: 'Maar het past ons mensen toch niet de genadetijd te verkorten? Zolang

een mens leeft, al is het aan een beademingsapparaat, kan hij toch nog bekeerd worden?' Inderdaad, dat is een eerlijke bezorgdheid. Maar dat betekent niet dat we met een apparaat de dood maar mogen tegenhouden. We vinden in de Bijbel geen enkele tekst die ons in die richting wijst. Wel worden we opgeroepen om de Heere te zoeken in de dagen onzer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen (Prediker 12:1). Daarmee mogen we niet wachten tot onze laatste (en mogelijk kwade) dagen. En onze onbekeerlijkheid mag geen argument zijn om de mogelijkheden van de geneeskunde op de grens van leven en dood uit te buiten. Van de Vlaamse dichter Guido Gezelle is het mooie citaat bekend: 'Te sterven is het niet, maar hoe men heeft geleefd dat aan de bittere dood die bittere smake geeft.' Leerzaam met betrekking tot ons onderwerp, maar ook tot waarschuwing. De bijbelheiligen Abraham, Izaäk, Job, David en Jojada stierven 'zat van dagen' (Genesis 25:8; Genesis 35:29; Job 42:17; 1 Kronieken 23:1; 2 Kronieken 24:15). Zij hadden door genade, in hun leven de dood aanvaard.

Verantwoord handelen

Samenvattend zou ik willen concluderen, dat van het technische vernuft van beademingsapparatuur tijdelijk gebruik mag worden gemaakt, als er uitzicht is op enige mate van herstel. Voorzichtig zou ik ook willen stellen

dat het in bepaalde situaties geoorloofd is de beademing te staken. En wel met name, als toepassing van deze apparatuur leidt tot rekken van het sterven. Kunstmatige beademing moet niet tot het bittere, maar tot het verantwoorde einde worden voortgezet. Op de grens van leven en dood vraagt dit om uiterste behoedzaamheid in ons handelen. Wanneer we nadenken over het doorgaan of staken van kunstmatige beademing, bevinden we ons niet in een zwart gebied waar wel duidelijk is wat niet mag. We zien ook geen duidelijke lijn afgetekend. Maar we bevinden ons in een grijs getint gebied, waar we wel in het bijzonder moeten vragen: 'Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal (Handelingen 9:6)? Leer mij, HEERE, Uw weg (Psalm 86:11).'

*Ach! Al des stervlings roem is niet
Dan blinkend ijs en ruisend riet.
Het ijs versmelt, het rietje knikt,
Als zon of wind het tegenblijkt.
Waar blijft dan
't schitterschoon kristal?
Waar 't oorbehagend pijpgeschal?
Eén rukje lichts, één zonnestraal!
Daar ligt des hoogmoeds
flonkerpraal.*

Willem Bilderdijk (1756-1831)

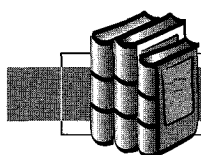
(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,
H.J. Agteresch

Zoals we uit de inhoud van het jaarverslag kunnen opmaken, is het jaar 2001 voor onze zending vooral een jaar van bezinning geweest. De in het verslag opgenomen artikelen leggen daar ook getuigenis van af. We worden geïnformeerd over het werk van het Deputaatschap, het zendingsbureau en het 'thuisfront'. Verder krijgt het werk op de diverse zendingsterreinen aandacht: Albanië, China, Ecuador, Guinee (in juli werden de eerste jonge mensen daar gedoopt) en Indonesië (Irian Jaya heet thans Papua). De voortgaande groei naar de volwassenheid van de Nigeria Reformed Church wordt belicht. Financieel is het jaar 2001 voor onze zending een goed jaar geweest: de normale inkomsten groeden met ruim 10% en de totale inkomsten kwamen daarmee boven de 5 miljoen gulden. Dat is verblijdend. Er blijft heel veel geld nodig, ook voor de toekomst. Bladerend in het verslag viel het mij opnieuw op hoeveel geld er nog altijd via de 'busjes' en het oud papier binnenkomt. Nog altijd zijn er wellicht wat vrouwen, 'welker hart haar bewoog in wijsheid, die het geitenhaar sponnen' (Exodus 35:26). Dat was voor de bouw van de tabernakel net zo nodig als de gaven van hen die gouden beweegoffers offerden.

Het laatste gedeelte van het jaarverslag bevat de personalia van deputaten, commissies en zendingswerkers. 'Onze' zending – men begripe die uitdrukking goed, want zending is en blijft het werk van God drieënig, naar Zijn welbehagen – is van een klein plantje, begonnen in de jaren zestig van de vorige eeuw, uitgegroeid tot een omvangrijk gebeuren, waarbij elke dag vele mensen betrokken zijn. *Bewaren* is altijd zo heel veel moeilijker dan *beginnen*. De Heere doe ons het pand, ons toebetrouwd, zuiver en rein bewaren. Hij houde de liefde voor het zendingswerk in stand in de harten van jong en oud in ons vaderland, dat helaas inmiddels zelf zendingsterrein aan het worden is. Hij gedenke hen die vanuit onze gemeenten gezonden werden naar hun soms eenzame posten en Hij moge hen bekwamen tot hun werk, van dag tot dag.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

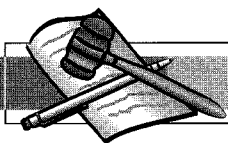

Boekennieuws

Zaait aan alle wateren. Jaarverslag ZGG 2001. Te bestellen door overmaking van € 4,50 (dit is inclusief verzendkosten) op girorekening 397607 t.n.v. Zending Gereformeerde Gemeenten te Woerden onder vermelding van 'Jaarverslag ZGG 2001'.

Het Zendingsdeputaatschap van onze gemeenten heeft het Jaarverslag 2001 doen verschijnen. Een keurige en kleurige brochure van 36 bladzijden, die men kan bestellen zoals hierboven is aangegeven. Het for-

maat van het verslag wijkt wat af van dat van vorige jaren: het is aanmerkelijk forser uitgevallen. In een 'Ten geleide' merken de voorzitter en de secretaris van het Deputaatschap op dat de titel van het verslag, 'Zaait aan alle wateren', is ontleend aan Jesaja 32:20. Volgens Matthew Henry betekenen de wateren daar de mensen en ziet het zaaien zowel op het prediken van het Woord als op de werken van liefdadigheid. Aan beide aspecten van dit zaaien heeft de zending gestalte te geven.

Bedankt:

voor Sioux Center (U.S.A.): ds. C. Neele te Aagtekerke.

DOVENDIENST TE DORDRECHT

Ds. M. Karens hoopt op 6 juli D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Mauritsweg 286 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

BEVESTIGING EN INTREDE

DS. J.W. VERWEIJ TE YERSEKE

Met blijdschap en verwondering deelt de kerkenraad mee dat ds. J.W. Verweij op D.V. woensdag 10 juli a.s. als herder en leraar aan de gemeente van Yerseke zal worden verbonden. De bevestigingsdienst zal aanvatten om 15.00 uur. Ds. G.J.N. Moens, consultant van de gemeente, zal deze dienst leiden. De intrededienst zal aanvatten om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het eigen kerkgebouw, Oude Boogaert 2 te Yerseke.

De kerkenraad

CLASSIS ROTTERDAM

De classis Rotterdam zal op D.V. 5 juli in vergadering bijeenkomen. De vergadering vindt plaats in een zaal van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Centrum en vangt aan om 19.30 uur.

GEMEENTE RHENEN

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen deelt u met blijdschap mee, dat D.V. op woensdag 3 juli 2002 de weleerwaarde heer ds. J. Veenendaal als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden.

De bevestigingsdienst zal aanvatten om 14.30 uur en wordt geleid door onze consultant, de weleerwaarde heer ds. F. Mulder uit Scherpenzeel. De intrededienst vangt aan om 19.30 uur.

De beide diensten worden gehouden in de adventkerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal aan de Vijftien Morgen 51.

PASTORIEZORGEN

De kerkenraad van onze gemeente in Bodegraven doet ons delen in zijn zorgen omtrent zijn predikant, onze geliefde broeder ds. A. Bac, die sinds december 1981 deze gemeente met grote trouw mag dienen. Blijkens de mededelingen van de kerkenraad het volgende. De specialisten van het Academisch Ziekenhuis in Leiden heb-

ben zowel schriftelijk als mondeling aangegeven, dat hij zijn ambtelijk werk in de gemeente niet meer volledig kan verrichten. Hem is daarom geadviseerd met het werk, dat hem zo lief is, gedeeltelijk te stoppen dan wel het te beëindigen en dus een emeritaatsaanvraag te overwegen. Een concreet gevolg zal zijn, dat broeder Bac in verband met het bovenstaande en zijn algehele conditie niet meer tweemaal per zondag zal kunnen voorgaan. Dat is in ieder geval zoals het zich nu laat aanzien definitief.

Als gevolg hiervan is in goed overleg besloten, dat onze geliefde ambtsbroeder na de vakantieperiode weer éénmaal per zondag het Woord zal bedienen. Eind september zal dan opnieuw de situatie met de behandelende specialisten besproken worden. Zowel voor ds. Bac als voor zijn vrouw, de kerkenraad en gemeente van Bodegraven is dit een ingrijpend besluit, dat vraagt om wijsheid en bezinning in de komende periode.

Wijsheid van boven en veel gebed is er nodig voor alle betrokkenen. We mogen daarom hierbij ook wel nadrukkelijk vragen.

Intussen is het broeder Bac wel toegestaan vanaf heden in beperkte mate binnen de eigen gemeente het werk weer wat op te pakken. Het is vanzelfsprekend dat activiteiten *buiten* de eigen gemeente niet mogelijk zijn. Laten we hem daarvoor dan ook niet lastig vallen.

Wat moet dit voor hem zijn! Gods weg in het heiligdom... 31 augustus, zo de Heere wil, hoopt hij 62 jaar te worden. We hopen zo van harte dat de Heere hem zal ondersteunen en onderhouden. En de bevinding hoop. En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons gegeven is. Zo bidden we onze broeder de vrede bij God toe door de Heere Jezus Christus.

ds. G.J. van Aalst

KERKELIJK JAARBOEK ADRESWIJZIGING

Het adres van ds. J. Driessen is vanaf 26 juni 2002:

Anna Paulownastraat 117-9

2518 BD 's Gravenhage

Tel. 070 - 365.63.95

In het jaarboek staat op blz. 37 als huisnummer 117-g; dit moet zijn 117-9

Het nieuwe telefoonnummer van mevrouw S. Vergunst-Treur is: 0016163452871 (blz. 53).

VERSLAG van de vergadering van de Particuliere Synode Zuidwest der Gereformeerde Gemeenten, gehouden op 18 april 2002 te Dordrecht

Aan de vooravond van de synodevergadering werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam. De preses van de vorige Synode, ds. G.J. van Aalst, sprak naar aanleiding van Johannes 17 : 1-3.

Het thema van de prediking luidde: "Het begin van het hogepriesterlijk gebed."

Er werd stilgestaan bij drie hoofdzaken:

1. De heerlijkheid van de Middelaar
2. De macht van de Middelaar
3. De kennis van de Middelaar

Synodevergadering

Namens de roepende kerk, de gemeente Hardinxveld-Giessendam opent ds. W.J. Karels de vergadering met het laten zingen van Psalm 79 : 4 en 5. Hij leest Leviticus 16 : 1-17, waarna hij voorgaat in gebed. Na de afgevaardigden, de deputaten van de andere Particuliere Synodi, andere ambtsdragers en belangstellenden hartelijk welkom geheten te hebben, wijst de tijdelijke preses naar het overzicht van de gebeurtenissen en jubilea in de achterliggende periode 2001-2002. Dit overzicht is te vinden als bijlage bij de agenda.

Verschillende (oud)-ambtsdragers gingen de weg van alle vlees. De Heere heilige deze wegen en vervulde de ledige plaatsen. Enkele predikanten veranderden van gemeente. Ds. Silfhout nam een beroep aan naar de gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering en is inmiddels bevestigd. Ds. Van Krimpen nam het beroep aan van de gemeente Oud-Beijerland en ds. P. Melis naar de gemeente Veen. Binnen de P.S. mag het werk doorgaan, ondanks dat ons land wijkt van Gods geboden.

Vervolgens spreekt de tijdelijke preses een meditatief woord naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte uit Leviticus 16 over de Grote Verzoendag. Het gevloede bloed ziet op Christus. Christus zet de schaal met reukwerk neer (Joh. 17). Wat een wonder dat Christus' bloed er ook is voor ambtelijke zonden.

Na dit openingswoord verklaart hij de vergadering voor geopend.

Lastbrieven. De classes blijken wettig vertegenwoordigd te zijn door 9 predikanten en 13 ouderlingen. De primi oud. S. van Steensel en oud. A. Moree zijn vervangen door hun secundi oud. A. van Bochove en oud. N.J. Teerds.

Moderamen. Bij de verkiezing van het moderamen wordt ds. G.J. van Aalst preses, ds. P. Mulder assessor-preses, ds. W. Silfhout scriba, ouderling B. Agteresch assessor-scriba.

Ouderling G. de Boef wordt als vaste quaestor herbenoemd.

Ds. Van Aalst bedankt de vergadering namens het gekozen moderamen voor het in hen gestelde vertrouwen en neemt de verdere leiding van de vergadering op zich.

Op voorstel van het moderamen zal ds. A. Moerkerken als adviseur de vergadering gevraagd en ongevraagd van advies dienen.

Akten 10 mei 2001. Deze waren reeds door het moderamen vastgesteld. De vergadering heeft geen vragen over de inhoud ervan.

Correspondentie met andere synodi. Namens de P.S. Zuid brengt ds. G.J.N. Moens de hartelijke groeten over. Ds. A.J. Gunst doet dit namens P.S. Noordwest en ds. P. Melis namens de P.S. Oost.

Rapporten. De deputaten art. 48 D.K.O. brengen schriftelijk rapport uit van hun bezoek aan de andere particuliere synodi. Geen van deze verslagen geeft aanleiding tot bespreking.

Benoemingen. De vergadering neemt het voorstel van het moderamen over om in de benoemingen van de deputaten Art. 48 en 49 D.K.O. zoals deze in het jaarboek op pag. 97 staan, geen wijzigingen aan te brengen.

Financiën. De financiën werden door de brs. A. van Bochove en M.D. Weijers gecontroleerd en in orde bevonden. De quaestor heeft verzocht ter dekking van de kosten voor de Generale Synode nog € 0.60 per (doop)lid over te maken. Diaken Weijers blijft deel uitmaken van de kascontrolecommissie. In de plaats van br. Van Bochove wordt benoemd ouderling A.J. van Rijs, terwijl als secundus ouderling J. Everse wordt benoemd.

Punten voor behandeling van de classes. Geen van de classes heeft iets ter behandeling op tafel gelegd. Ds. Van Aalst vermeldt nog het besluit van de gemeente Rotterdam-Zuid te verhuizen naar Barendrecht. Omdat dit besluit veel Barendrechtse leden van de gemeente Ridderkerk (Classis Ridderkerk) raakt, is de classis Ridderkerk er ook zijdelings bij betrokken. De gemeente Ridderkerk juicht deze nieuwe ontwikkeling van harte toe. Een der afgevaardigden vraagt of dit onderwerp ook een discussiepunt van onze vergadering kan zijn. De preses merkt op dat het wel een classisoverstijgende aangelegenheid is, maar dat het niet als punt ter bespreking aan de PS is voorgelegd. Op de vergaderingen van de betreffende classes kunnen hierover eventueel vragen worden gesteld.

Aanwijzing roepende kerk. De gemeente van Alblasserdam wordt aangewezen de volgende synode D.V. 15 mei 2003 bijeen te roepen. De plaats van vergaderen zal Ridderkerk zijn. Op woensdagavond 14 mei zal in Alblasserdam de bidstond worden gehouden, waarin de preses van deze vergadering, ds. Van Aalst, zal voorgaan. Dit alles zo de Heere wil en wij leven. In dit verband merkt ds. P. Mulder op verblijft te zijn over de grote opkomst naar de bidstond te Hardinxveld, maar het jammer te vinden dat in ons ressort op dezelfde avond toch nog andere wekdiensten zijn gehouden. De vergadering is het met hem eens dat zoiets niet gepast is.

Vaststelling akta. Het moderamen van de

synode wordt gemachtigd de akta van deze vergadering vast te stellen.

Censuur ingevolge art. 43 D.K.O. Er zijn geen dingen gezegd die de verhoudingen zouden kunnen schaden, zodat dit punt onbesproken kan passeren.

Sluiting. De preses wijst terug op een tamelijk magere agenda. Geen van de classes droeg ook maar één punt ter behandeling aan. Dat wil echter niet zeggen dat er niets aan de hand is. Er is alom grote verwarring. Hij memoreert de val van het Kabinet en de verkiezingen die voor de deur staan. Temidden van een verwordende wereld hebben wij met onze gezinnen een plekje gekregen in afzondering. De preses hoopt dat wij en onze kinderen door Gods grondeloze barmhartigheid in Christus mogen worden ingelijfd.

Ds. Van Aalst dankt alle betrokkenen voor hun inbreng. De roepende kerk, met name ouderling Visser, wordt dank gezegd voor de correcte voorbereiding. De kerkenraad en kosten van Dordrecht wordt hartelijk dank gezegd voor de gastvrije ontvangst. De assessor-preses, ds. P. Mulder zegt namens de vergadering ds. Van Aalst dank voor de wijze van leiding geven. Hij stelt voor te zingen Psalm 4 : 3 en gaat voor in dankgebed.

Hierna sluit de preses de vergadering.

B. Agteresch, assessor-scriba

0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

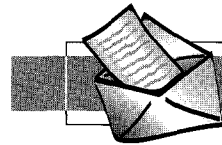
U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

STICHTING
OnderDak

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken.

Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 22272697.**

Berichten

GASTGEZINNEN GEVRAAGD

STICHTING
OnderDak

Een onderdeel van stichting OnderDak is het project "gastgezinnen". Dat zijn gezinnen maar ook alleenstaanden, die een luisterend oor en een plekje in hun huis hebben voor 18-plussers die door een probleemsituatie behoefte hebben aan een tijdelijk onderdak. Het is van belang dat het gastgezin grenzen aan kan geven en duidelijke afspraken kan maken met de gast, met inachtneming van de zelfstandigheid van het gezin en de gast. Anders gezegd: maximale toenadering met behoud van afstand.

Met name in de regio Dordrecht-Rotterdam en in de (wijde) omgeving van het Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis te Zeist, hebben wij behoefte aan aanwas van het gastgezinnenbestand.

Wij doen hierbij op grond van de Bijbel een beroep op u: draagt elkanders lasten, dient elkaar door de liefde en vervult al zo de Wet van Christus.

Heeft u belangstelling of wilt u meer weten? Bel dan naar de coördinator, mevr. M. Joesse-van Dalfsen, tel. 010 - 460 37 90. Zij kan, naast het beantwoorden van

uw vragen, u ook een informatiepakketje toesturen.

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM

(afsluiting seizoen)

D.V. zaterdag 29 juni zal er in de kerk van de Ger. Gemeente, Buitendams 118 te Hardinxveld-Giessendam een Psalmzangavond met bovenstem worden gehouden. Aanvang 19.30 uur. Algehele leiding: ds. W.J. Karels

BOND TEGEN HET VLOEKEN LAAT DONATEURS POSTERS PLAKKEN

Meer dan 26.000 donateurs heeft de Bond tegen het vloeken en het is de bedoeling dat die een poster van de Bond ophangen op een opvallende plaats.

Veel mensen kennen de Bond vooral van de stationsposters. Dit jaar waren daar al verscheidene keren posters te zien met de spreuk: "Met vloeken kom je nergens." De bekendste poster blijft de papegaaienposter met de tekst: "Vloeken is aangeleerd. Word geen naprater!" Als het aan de Bond ligt, is deze poster (op A4-formaat) binnenkort op meer dan 26.000 plaatsen in

Nederland te zien, als de donateurs doen waartoe de Bond ze oproept.

Graag wil de Bond tegen het vloeken u meer informatie verschaffen. U kunt daarvoor contact opnemen met Teunis Bunt (voorlichter) of Rijk van de Poll (directeur), tel. 0318 – 512 002.

LAST –MINUTE AANBIEDINGEN JBGZ ZOMERKAMPEN

Wil jij deze zomer nog goedkoop naar de bergen? Schrijf dan in voor het +18 kamp Adelboden, D.V. 15-26 juli 2002. Nu voor slechts € 405,-.

Ben jij een jongen en houd je van avontuur? Schrijf dan in voor de +19 trektocht Noorwegen, D.V. 12-27 juli 2002. Het besturen van de busjes behoort tot de mogelijkheden! Nu voor slechts € 742,50. Ben jij een jongen en wil je het mooiste van Duitsland wel eens zien? Schrijf dan in

voor het +18 kamp Gengenbach, D.V. 5-15 augustus 2002. Nu voor slechts € 328,50. Ben jij een meisje en wil je deze zomer een schitterende vakantie in Oostenrijk? Schrijf dan in voor het +18 kamp Latschau, D.V. 29 juli-10 augustus 2002. Nu voor slechts € 378,-.

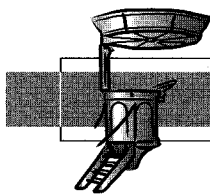
Ben jij sportief genoeg om de uitdaging van een berghuttentocht in Oostenrijk aan te gaan? Schrijf dan in voor het +19 kamp Piztal huttentocht, D.V. 5-17 augustus 2002. Nu voor slechts € 526,50.

Ben jij een jongen en ben je bovendien in voor een avontuur in het hoge noorden? Schrijf dan in voor de +20 trektocht Midden-Noorwegen, D.V. 1-16 augustus 2002. Het besturen van de busjes behoort tot de mogelijkheden!

Nu voor slechts € 823,50.

Voor bovengenoemde aanbiedingen opgeven tel. 0348-489940, email: jbgz@cbgg.nl

Rotterdam-Zuid 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Schot; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 18.30 uur ds. Gunst; Soest 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe; Spijkenisse 10.00 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Meeuse; Vlaardingen 16.30 uur ds. Paul; Waarde 10.00 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Wemeldinge 10.00 en 14.30 uur dhr. Beens; Werkendam 11.15 en 18.30 uur leesdienst (in de Geref. Kerk); Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Veenendaal en 14.30 uur ds. Neele; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 18.00 uur ds. Schipper; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 16.00 uur ds. M. Karens; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders.

Predikbeurten

ZONDAG 30 JUNI 2002

Aagtekerke 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 15.00 uur ds. Beens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Axel 10.00 en 15.00 uur dhr. de Heer; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur kand. van Boven; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur (H.D.) ds. Verweij; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. Mouw; Breda 14.30 uur ds. Tuinier; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Deventer 10.00 uur kand. Verschuure; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur kand. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 10.00 uur leesdienst; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. van Gelder; Enter 15.00 uur kand. Verschuure; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur dhr. G. Pater; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 17.00 uur ds. Tuinier; Hilversum 15.30 uur ds. W. Harinck; Hoogvliet 15.00 uur ds. W.J. Karels; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Verweij;

Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. Mondria; Klaaswaal 8.30 uur leesdienst en 15.00 uur ds. de Wit (Ned. Herv. Kerk); Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 uur ds. Paul; Lelystad 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Meeuwen 14.30 uur ds. J. de Pater; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. J. Karels en 14.30 uur ds. Veenendaal; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 15.00 uur kand. van Boven; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. L. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostereind-Texel 11.15 en 16.30 uur ds. van Dijk (Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Clements; Poortugaal 14.30 uur (H.D.) ds. van Krimpen; Puttershoek 19.00 uur ds. Silfhout; Rheden 19.00 uur ds. Meeuse; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveen 19.00 uur ds. Schot; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 18.30 uur dhr. G. Beens; Rotterdam-Alexanderpolder 18.00 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. M. Karens;

DINSDAG 2 JULI 2002

Beekbergen 19.30 uur kand. van Boven; Brakel 19.30 uur ds. van Aalst; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. L. Blok; Emmeloord 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; 's-Gravenhage 15.00 uur ds. Zippro (bevestiging ds. Driessen) en 19.30 uur ds. Driessen (intrededienst); Haarlem 19.30 uur ds. Vischer; Kampen 19.30 uur kand. Verschuure; Nieuwdorp 19.30 uur ds. van Eckveld; Uddel 19.30 uur ds. Beens (bijbellesing).

WOENSDAG 3 JULI 2002

Enkhuizen 19.30 uur ds. Kattenberg; Enter 19.30 uur kand. Hoogerland; Hilversum 19.45 uur ds. Schot; Leerdam 19.30 uur ds. van Dieren; Mijdrecht 19.30 uur ds. Verweij; Naaldwijk 19.45 uur ds. Silfhout; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Meeuse; Rheden 14.30 uur ds. F. Mulder (bevestiging ds. Veenendaal) en 19.30 uur ds. Veenendaal (intrededienst) beide diensten in het kerkgebouw van de Geref. Gem. Veenendaal; Sint Annaland 19.30 uur ds. Neele; Soest 19.30 uur ds. Brugge; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Mondria.

DONDERDAG 4 JULI 2002

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. B. v/d Heiden; Elspeet 19.30 uur dhr. G. Pater (voor de zending); Goudswaard 19.30 uur ds. Paul; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. van Gelder; Ridderkerk-Slikkerveen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. P. Mulder.

VRIJDAG 5 JULI 2002

Veenendaal 13.30 uur ds. Sonneveld (huw. bev.).

ZATERDAG 6 JULI 2002

Boskoop 15.00 uur ds. Golverdingen (aan-
gepaste kerkdienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH,
gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om
10.00 en 17.00 uur. Zondag 30 juni 2002
10.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de

Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere
zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dins-
dagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw
Prinsesselaan 6-1 te Emmen; diensten iede-
re zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de
Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1;
diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude
Barreelei 64; diensten iedere zondag om
10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw
Offenbachstraat 105-107; diensten iedere
zondag om 10.00 en 18.30 uur.
Bijbelstudie: iedere woensdagavond om
20.00 uur.

Advertenties

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger.
Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartaan 13
5131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 488 79 12

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bunga-
lows, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacara-
vans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder:
0222-318391. Bungalow-park 'De Ver-
rassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van begravenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuus
of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ont-
bieden; ook voor de verzorging van de over-
ledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinselaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Van Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Uitgesneden teksten div. modellen

G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

HONGER in MALAWI

Meer dan een half miljoen mensen hebben honger en
eten onrijpe mais. Van de nieuwe oogst blijft daardoor
niet veel over. In september loopt dat aantal op tot
miljoenen. Nu helpen, om straks erger voorkomen!

Help! Giro 307447

Op kosten van het deputaatschap zijn al tientallen
tonnen maïs uitgedeeld. Dankzij uw steun.

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

SHG

Stichting Hulpverlening in Gezinnen
Uitgaande van de Ger. Gem in Ned.

Rijksgediplomeerde Kraamzorg

Wij verlenen graag hulp aan
die gezinnen waar geen TV
aanwezig is, en waar aan tafel
gelezen wordt uit de
Statenvertaling.

Om teleurstelling te voorkomen graag
tijdig aanmelden, dagelijks bereikbaar.
tel. 033-2774547 of 0346-264595

Gezins-Bejaarden- en Ziekenzorg TEL. SPREEKUR

alle werkdagen van 8.30 - 10.30 uur
en vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur
Tel. 0166 - 652605

een informatiebrochure is gratis verkrijgbaar.

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Ds. D.L. Aangeenbrugschool Terneuzen

Het bestuur van de ds. D.L. Aangeenbrugschool uitgaande van de Gereformeerde Gemeente
in Nederland en van de Oud-Gereformeerde Gemeente te Terneuzen vraagt een

ONDERWIJSASSISTENT m/v

De school wordt bezocht door ongeveer 320 leerlingen afkomstig uit de
(Oud) Gereformeerde Gemeente (in Nederland) en de Christelijke Gereformeerde Kerk.
Je komt te werken in een nieuw schoolgebouw.

De school kent goede secundaire arbeidsvoorwaarden en het vinden van
betaalbare woonruimte is geen probleem.

Binnen afzienbare tijd zal een vaste oeververbinding
onder de Westerschelde zijn gerealiseerd.

Voor informatie kunt u zich wenden tot de directeur van de school
de heer A. Molenaar, telefoon 0115-612977 (school) of 0115-432296 (thuis).

Uw sollicitatiebrief wordt verwacht binnen 10 dagen na verschijnen
van deze advertentie in dit blad bij het van het bestuur van de
ds. D.L. Aangeenbrugschool, van Swindenstraat 19, 4532 KC Terneuzen.

Voor info bel:
0416-692787
of
078-6930534

Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen

Aanstaande **EH-studente** zoekt
kost en/of inwoning in Amers-
foort, voor het komende school-
jaar. Reacties tel. 0166-604569.

Ederveen: T.h. onze vrijst. woning
aan de rand van dorp, v.a.g.v., 9 pers.
van 9-16 aug. Tel. 06-15498393

Uit de Bron - bij de Bijbel

Aantrekkelijk Intekenvoordeel

Wanneer u intekent voor 30 september 2002
op deze Bijbelse vertellingen voor kinderen,
dan ontvangt u alle delen bij verschijnen voor de
vaste prijs van € 21,00 per deel, excl. verzendkos-
ten.

Na verschijnen wordt de prijs van deel 1 € 26,00,
excl. verzendkosten.

Nieuw!

Bijbelse vertellingen voor kinderen

door C. van Rijswijk.

De vertellingen geven de kinderen kernachtig weer wat de Bijbel zegt. Zij bren-
gen de kinderen dichter bij de Bijbelteksten (GBS-uitgave) die worden ingepast
in het verhaal.

De vertellingen brengen de inhoud van de berijmde Psalmen dichter bij de kin-
deren. In iedere vertelling worden toepasselijke Psalmen aangehaald, zodat de
inhoud daarvan voor hen gaat leven. Elke vertelling wordt begonnen met een
kerntekst en afgesloten met een Psalmvers.

De vertellingen worden ondersteund door leerzame aardrijkskundige en oud-
heidkundige afbeeldingen; de Heere Jezus wordt niet afgebeeld.

Deze Bijbelse geschiedenis gaat in vier delen verschijnen;

het eerste deel D.V. december 2002.

264 pagina's per deel; formaat 16,5 x 24 cm.

Prijs per deel € 21,00, bij intekening voor 30 sept. 2002.

Na verschijnen deel 1 € 26,00.

Deze uitgave is ook verkrijgbaar via de boekhandel.

Uitgeverij / Boekhandel

Postbus 213, 3850 AE Ermelo

Tel. 0341-563310, Fax 0341-493055

Intekenformulier

Ja, ik schrijf in op de vier-delige Bijbelse Geschiedenis 'Uit de Bron' en ontvang alle delen
bij verschijnen voor de prijs van € 21,00 per deel, excl. verzendkosten.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en plaats _____

Tel. _____ Aantal exemplaren _____ Datum _____

Fax dit intekenformulier naar 0341-493055 of bel met De Lezer 0341-563310